

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la respingerea cererii depuse de Primarul satului Șestaci, Guja Iacob cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate,

Primarul satului Șestaci către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură cu privire la obligarea eliberării informației solicitate și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 17 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3r-25/25
PIGD 2-23007278-01-3r-24012025)*

Neîntrunirea condițiilor ridicării excepției de neconstituționalitate.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. V. Chisilița)
Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, A. Bostan, Gr. Dașchevici)

9 iulie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților cererea depusă de Primarul satului Șestaci, Guja Iacob cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Diana Stanilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 16 ianuarie 2023, Primarul satului Șestaci, Guja Iacob, a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, solicitând:

– constatarea faptului refuzului Agenției de a furniza informația solicitată prin demersul privind accesul la informație nr. 164 din 7 noiembrie 2022 și prin cererea prealabilă nr. 184 din 08 decembrie 2022;

– obligarea prezentării informației solicitate prin demersul nr. 164 din 7 noiembrie 2022 și cererea prealabilă nr. 184 din 8 decembrie 2022;

– repararea prejudiciului moral cauzat prin refuzul de a prezenta informația solicitată, prin încasarea în beneficiul său a sumei de 15.000 lei.

2. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 25 aprilie 2024, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Primarul satului Șestaci a fost respinsă ca neîntemeiată.

3. La data de 14 mai 2024, Primarul satului Șestaci, Guja Iacob, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 25 aprilie 2024, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă în întregime.

4. Prin încheierea din 17 decembrie 2024, Curtea de Apel Chișinău a declarat inadmisibil apelul formulat de Primarul satului Șestaci, Guja Iacob, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 25 aprilie 2024, pe motiv că apelantul nu a depus, în termenul legal prevăzut de lege, motivarea cererii de apel.

5. Nefiind de acord cu încheierea menționată, la data de 13 ianuarie 2025, Primarul satului Șestaci, Guja Iacob, a declarat recurs solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate și trimiterea cauzei spre reexaminare la aceeași instanță.

6. Totodată, recurentul a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 232 alin. (1) din Codul administrativ și a sintagmei ”în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii”; și sintagmei „dispozitiv” din art.236 alin. (1), (3), (4), (5) lit. a) și b), și alin.(6); art. 238 alin. (4); art.251 alin.(1): art. 276⁴ alin. (1); art. 293⁴ alin. (1): art.308¹² alin. (1). (2), (3), (4); art. 308 lit. c); art. 362 alin. (1); art. 389 alin.(1), (2), și (4) din Codul de procedură civilă, cu transmiterea excepției spre examinare Curții Constituționale, în conformitate cu art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

7. Art. 195 din Codul administrativ:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

8. Art.12¹ din Codul de procedură civilă:

„În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sânt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.”

9. Art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova:

„Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

10. Distinct, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că la 9 februarie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat Hotărârea nr. 2 „Pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr.55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională. Totodată, s-a dispus că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu.

11. Conform § 79-80 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate. Curtea a mai menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

12. Potrivit § 82-83 din aceeași Hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu.
- (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

13. Verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful § 82.

14. Așadar, pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea cumulativă a tuturor condițiilor strict obligatorii prevăzute la art. 12¹ alin. (2) din Codul de procedură civilă.

15. Verificând respectarea condițiilor prevăzute la §82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, obligator-necesare pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate, ajunge la concluzia că acestea nu sunt întrunite în totalitate, în special ce se referă la pct. 3 din §82 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2/2016 și anume: „prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei”.

16. La caz, nu rezultă că prevederile legale a căror neconstituționalitate este invocată de recurent din Codul administrativ și Codul de procedură civilă ar avea incidență asupra examinării recursului pendinte, întrucât în speță a fost aplicabil art. 232 alin. (2) din Codul administrativ. Normele Codului de procedură civilă nu sunt aplicabile cauzei, aceasta fiind guvernată de dispozițiile Codului administrativ, iar prevederile Codul de procedură civilă pot fi utilizate doar în măsura în care Codul administrativ nu reglementează o anumită situație.

17. Respectiv, odată ce normele în cauză nu sunt incidente recursului împotriva încheierii din 17 decembrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, se atestă netemeinicia cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, motiv pentru care urmează a fi respinsă.

18. Din motivele relatate supra, cererea depusă de Primarul satului Șestaci, Guja Iacob cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, urmează a fi respinsă.

19. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 195 și 230 din Codul administrativ și în conformitate cu art. 12¹ din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge cererea depusă de Primarul satului Șestaci, Guja Iacob cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă